

[Bo Kristensen]

Lovforslaget om begrænsning af lønstigninger har til formål set i en helhed at sikre, at vi kan komme igennem med en indkomstpolitik til foråret. Vi har gang på gang set, at de sidste kvartaler i en overenskomstperiode er de kvartaler, der har givet den største længelidning. Det vil vi gerne have stoppet, således at vi kan stå klar til en overenskomst, som skal forhandles imellem parterne.

Her må man nok sige, at vel fjerner vi automatikken for de næste 6 måneder, men den automatik er det jo muligt imellem parterne at sætte i gang igen inden for den 4 pct.s ramme, der lægges op til fra regeringen. Dermed får vi mulighed for at se, om overenskomstparterne er interesserede i at føre den indkomstpolitik, som regeringen gerne vil gennemføre allerede nu med det forslag, der foreligger.

Bjørn Elmquist (V):

Det, som lovforslag nr. L 10 foreslår, er barske ting, det vil vi godt fra venstre starte med at understrege. Man foreslår et lønstop, et stop for aftaler om lønstigninger frem til 1. marts 1983. Det er alvorligt nok, men det er vel ikke enestående herhjemme. Vi har set eksempler på noget tilsvarende før.

Det næste punkt i lovforslaget angår, at vi stopper de automatiske reguleringer både via pristallet og taktreguleringerne, uden at der blot er tale om en indefrysning, hvor man har noget til gode og i princippet en forventning om at få pengene ud igen senere. Det er mere enestående. Vi må vel nok sige, at her har vi fat på en af de virkelig hellige køer i de seneste år i Danmark.

Vi vil godt understrege indledningsvis, at det er korrekt, at denne automatik har betydning meget for lønmodtagerne og for hele samfundsstrukturen i Danmark. Der har været mange positive elementer og aspekter i denne automatiske regulering. Men når det er sagt, må jeg også lægge til, at vi i dag er nået til et punkt, hvor det ikke går længere. Vi er nået dertil, hvor denne automatik gør ondt værre og gør stor skade. Vi har beregninger, der viser sort på hvidt, at en pristalsportion fører til en negativ effekt netto for den enkelte lønmodtager, og vi ved også og kan se det sort på hvidt, at det udhuler vor konkurrenceevne over for udlandet. Så er vi

nået dertil, hvor vi bliver nødt til at gribe ind, som vi foreslår.

Dette lovforslag fra regeringen indebærer et indgreb i en eksisterende overenskomst, og også på anden vis bryder det med et princip, som vi i venstre vil sætte højt og har sat højt, nemlig princippet om de frie forhandlinger på det private arbejdsmarked. Det har da også ført til advarsler fra arbejdsmarkedets parter – ikke blot fra lønmodtagerorganisationerne, men også fra Dansk Arbejdsgiverforening – som har sagt, at vi bør respektere princippet om de frie forhandlinger. Vi må i anledning af disse advarsler fra venstres folketingsgruppe være blandt dem, der siger, at vi kan forstå baggrunden for advarslerne, men vi opfordrer også arbejdsmarkedets parter til at forstå, at vi her i folkettinget som den højeste folkevalgte repræsentation eller forsamling i landet ikke kan forsvare at lade den presserende opgave ligge, som ligger i øjeblikket, nemlig at få saneret vores samfundsøkonomi og få saneret udsigterne også for den enkelte i hans eller hendes økonomi.

Vi er inde i en ond cirkel, var der flere der påpegede i går under åbningsdebatten, og denne onde cirkel må brydes, den onde cirkel, hvor priser og lønninger jager hinanden i en hvirvelstorm, som ingen ende får. Her mener vi, at denne måde at gribe ind på, hvor vi starter med at tage de automatiske reguleringer, er den korrekte.

Når man taler om lønmodtagere, har vi en tradition i Danmark for at tale om kompensation og godtgørelse. Jeg hører selv til gruppen af lønmodtagere, og jeg må sige, at op igennem årene har vi fået kompensation for det ene og for det andet i et mål, som vel andre erhvervsgrupper i Danmark ikke har kunnet opnå på tilsvarende vis. Jeg skal bare nævne eksemplet med landbruget. Vi kan se, at vi i de seneste år har haft landbofamilier, der har levet under økonomiske forhold – under stadig forringelse endda – som på ingen måde har svaret til de forhold, lønmodtagerne har.

Men det er jo en fattig trøst, og til lønmodtagere, der mener, at der her må være tale om en kompensation for en påtvungen tilbageholdenhed, vil jeg sige: for det første er der de passager i statsministerens mundtlige redegørelse her i folkettinget i tirsdags, hvor han talte om en mere aktiv deltagelse fra lønmodtagernes side i erhvervslivet, for